

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 16.3.2005
KOM(2005) 89 lopullinen

2005/0019 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON DIREKTIIVI

direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta tiettyjen arvonlisäveron kantamisen yksinkertaistamiseen ja veropetosten ja veron kiertämisen estämiseen tähtäävien toimenpiteiden osalta sekä tiettyjen poikkeuslupapäätösten kumoamisesta

(komission esittämä)

PERUSTELUT

Taustaa

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan mukaan neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta antaa jäsenvaltioille luvan ottaa käyttöön kyseisestä direktiivistä poikkeavia erityistoimenpiteitä veronkannon yksinkertaistamiseksi tai tietyntyyppisten veropetosten ja veron kiertämisen estämiseksi.

Jäsenvaltioilla on tällä hetkellä yli 140 poikkeuslupaa. Niiden määrä kasvaa lähitulevaisuudessa, sillä EU:hun 1. toukokuuta 2004 liittyneet jäsenvaltiot ovat nyt alkaneet esittää poikkeuspyyntöjä. Lisäksi on odotettavissa, että ne suhteellisen pian havaitsevat lainsäädännössään muitakin erityistoimenpiteitä, joita varten tarvitaan yhteisön oikeusperusta.

Komissio sitoutui järkiperäistämään osaa tällä hetkellä voimassa olevista monista poikkeuksista tiedonannossa, jonka se antoi 7. kesäkuuta 2000 neuvostolle ja Euroopan parlamentille strategiasta sisämarkkinoiden arvonlisäverojärjestelmän toiminnan parantamiseksi¹. Tämä aikomus toistettiin 20. lokakuuta 2003 annetussa komission tiedonannossa², jossa kyseistä strategiaa arvioitiin ja tarkistettiin. Järkiperäistäminen oli tarkoitus toteuttaa siten, että tietyt yksittäiset poikkeukset saatettaisiin kaikkien jäsenvaltioiden käyttöön muuttamalla kuudetta arvonlisäverodirektiiviä³. Kyse oli poikkeuksista, jotka olivat jo osoittautuneet tehokkaiksi ja joilla puututtiin ongelmiin, joita esiintyi useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa.

Poikkeusten määrä ja ne samankaltaiset ongelmat, joihin niillä puututaan, ovat osoitus siitä, että arvonlisäverojen kiertämisestä ja niihin liittyvistä petoksista on tullut todellinen ongelma viime vuosina. Sekä jäsenvaltioiden viranomaiset että liike-elämän keskusjärjestöt ovat huomauttaneet, että arvonlisäveron kiertäminen on nykyisin tietyillä aloilla niin laajamittaista, että rehelliset toimijat joutuvat sen vuoksi muita heikompaan kilpailuasemaan. Jos arvonlisävero peritään, mutta sitä ei tilitetä valtiolle, tämä johtaa valtiolle kuuluvien tulojen menetyksen lisäksi myös siihen, että epärehelliset toimijat voivat tarjota tavaroita ja palveluja halvemmalla kuin sääntöjä noudattavat kilpailijansa.

Lisäksi jäsenvaltiot kohtaavat yhä useammin keinotekoisia järjestelyjä, jotka usein käsittävät kokonaisen liiketoimien sarjan ja joiden ainoana tarkoituksena on alv-edun saaminen joko lopullista arvonlisäveroa alentamalla tai veron vähennysoikeutta kasvattamalla. Vaikka tämän liiketoimien ketjun keinotekoisuus on yleensä selvää, siihen puuttuminen tehokkaasti tai nopeasti on oikeudelliselta näkökannalta vaikeaa erityisesti, koska vastatoimet tai oikeuskäsittely vievät väistämättä paljon aikaa. Jäsenvaltioiden kokemuksen mukaan arvonlisäveron kiertämismenetelmät ovat asiantuntijoiden kehittämiä ja tehokkaiksi osoittautuneita menetelmiä markkinoidaan yrityksille tuotteena. Tästä syystä on kyseenalaista, onko osaratkaisuihin perustuva lähestymistapa edelleen tarkoituksenmukainen tässä tilanteessa, jossa ongelmat näyttäisivät olevan yhteisiä.

¹ KOM(2000) 348 lopullinen.

² KOM(2003) 614 lopullinen.

³ Kuudes neuvoston direktiivi 77/388/ETY, annettu 17. toukokuuta 1977, jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste (EYVL L 145, 13.6.1977, s. 1), direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2004/66/EY (EUVL L 168, 1.5.2004, s. 35).

Kun jäsenvaltiot haluavat muuttaa kansallista alv-lainsäädäntöään torjuakseen näitä veronkiertomenetelmiä, nousee esille kysymys siitä, ovatko suunnitellut toimenpiteet yhteensopivia yhteisön lainsäädännön ja erityisesti kuudennen arvonlisäverodirektiivin kanssa. Erityisesti arvonlisäveron keinotekoiseen alentamiseen tähtäävät veronkiertomenetelmät perustuvat kansallisten alv-säännösten ja kuudennen arvonlisäverodirektiivin sanamuodon huolelliseen analysointiin. Arvonlisäverodirektiivissä vahvistetut yhteisen alv-järjestelmän periaatteet on laadittu ennen kaikkea todellisia liiketoimia silmällä pitäen. Direktiivissä ei ole käytännössä varauduttu juuri lainkaan tapauksiin, joissa verovelvollinen yrittää kiertää näitä periaatteita. Vain edellä mainittu 27 artikla tarjoaa oikeusperustan, jonka avulla neuvosto voi jäsenvaltioiden yksittäisten pyyntöjen perusteella antaa luvan soveltaa tavanomaisista säännöksistä poikkeavia erityistoimenpiteitä. Tämä on kuitenkin hankala menetelmä.

Komissio katsoo tästä syystä, että tiettyjä tiedossa olevia arvonlisäveron kiertämismenetelmiä voitaisiin torjua tehokkaammin muuttamalla direktiiviä niin, että siinä vahvistetaan toimintakykyinen pysyvä vaihtoehto tavanomaiselle verokohtelulle tapauksissa, joissa tämä voisi olla perusteltua veropetoksista tai veron kiertämisestä saadun näytön perusteella.

Ehdotus

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on muuttaa kuudetta arvonlisäverodirektiiviä niin, että jäsenvaltiot saavat mahdollisuuden toteuttaa nopeasti oikeudellisesti hyväksyttävistä toimenpiteistä veropetosten ja veron kiertämisen estämiseksi tietyillä valituilla kohdealoilla. Tämä ei hyödytä pelkästään valtionkassoja vaan myös niitä yrityksiä, jotka kärsivät epäterveestä kilpailusta, koska eivät halua osallistua veronkiertomenetelmien kehittelyyn. Tähän järkipäätämisehdotukseen sisältyy veropetosten ja veronkierron estämiseen tähtävien toimien lisäksi myös eräitä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on verotuksen yksinkertaistaminen tietyissä tilanteissa, joissa veronmaksuvelvolliset ovat taloudellisissa vaikeuksissa. Säännösten järkipäätäminen ei kuitenkaan vaikuta erityistoimenpiteisiin, joiden avulla pyritään puuttamaan yksittäisessä jäsenvaltiossa ilmenneeseen erityistilanteeseen, eikä jäsenvaltioiden mahdollisuuteen pyytää myös tulevaisuudessa lupaa poikkeuksiin arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan nojalla silloin, kun se on perusteltua.

Tässä ehdotuksessa tehdään näin ollen muutoksia eräillä osa-alueilla, joilla arvonlisäverodirektiivin soveltamisessa on havaittu vaikeuksia ja joilla on osoitettu tarvittavan tietynasteista joustavuutta yleisemminkin. Nämä toimenpiteet ovat lähtökohtanaan olevien poikkeusten tavoin vaihtoehto tavanomaisille säännöille ja kaikille jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus niiden käyttöön pelkästään veropetosten ja veron kiertämisen estämiseksi ja verotuksen yksinkertaistamiseksi. Komission näkemyksen mukaan joillakin aloilla kuten jätte- ja romumateriaalin verotuksessa on myös parempi ja tarkoituksenmukaisempaa saada aikaan pysyvä järjestely kuudetta arvonlisäverodirektiiviä muuttamalla sen sijaan, että oltaisiin turhan riippuvaisia tilapäisistä poikkeuksista. Muutosehdotus on lähinnä pelkkä kodifikaatio niistä toimenpiteistä, jotka olisivat muutenkin käytettävissä direktiivin 27 artiklan mukaisen poikkeuksen nojalla. Näitä valinnaisia verotussääntöjä koskevat myös samat rajoitukset. Ehdotukseen sisältyy kuitenkin myös yhden sellaisen direktiivissä (ei siis poikkeusluvissa) jo säädetyn toimenpiteen laajentaminen kahdella osa-alueella, josta on ollut hyötyä jäsenvaltioille verovalvonnassa.

Ehdotetuilla toimenpiteillä annetaan (kuten erityisongelmia käsittelevälle lainsäädännölle sopiikin) jäsenvaltioille mahdollisuus soveltaa valinnaista sääntöä tekemättä sen soveltamista pakolliseksi. Jäsenvaltio ei näin ollen ole velvollinen ottamaan käyttöön kyseistä sääntöä, jos

sille ei ole tarvetta kyseisessä jäsenvaltiossa. Koska veronkiertomenetelmiin tehdään yleensä vastatoimien seurauksena lukuisia muutoksia, ehdotuksessa jätetään lisäksi jäsenvaltioille jonkin verran liikkumavaraa niin, että ne voivat tehdä toimenpiteisiin erityistilanteensa edellyttämiä mukautuksia. Niinpä jäsenvaltiolla, joka on päättänyt soveltaa tiettyä sääntöä, on lupa tarkentaa näiden uusien sääntöjen soveltamista siten kuin on tarpeen sen omaan erityiseen veropetos- tai veronkierto-ongelmaan vastaamiseksi. Tästä syystä yritykset eivät joudu kärsimään epätarkoituksenmukaisten sääntöjen pakollisesta soveltamisesta. Ne päinvastoin todennäköisesti hyötyvät siitä, että sääntöjä sovelletaan valikoivasti veronkiertoon syyllistyviin eikä kattavasti kaikkiin yrityksiin. Komissio uskoo, että tämä lähestymistapa, jossa poikkeukselle vahvistetaan rajat ja samalla sallitaan niiden puitteissa tietty jousto poikkeuksen soveltamisessa, on sopivin keino puuttua yksilöityihin yleisiin ongelmiin, joita varten tarvitaan yksilöllisesti sovitettuja ratkaisuja.

Koska yksi ehdotuksen tavoitteista on vähentää poikkeusten määrää, etenkin jos jäsenvaltioiden välillä on tältä osin päällekkäisyyksiä, direktiivillä kumotaan lisäksi virallisesti joukko neuvoston päätöksiä. Monet näistä ovat voimassa rajoitetun ajan, joten niiden voimassaolo päättyisi aikanaan, mutta joidenkin voimassaoloa ei ole (erinäisistä syistä) rajoitettu. Koska muutettu direktiivi 77/388/ETY tarjoaa oikeusperustan toimenpiteille, jotka tällä hetkellä sisältyvät eri poikkeuksiin, kaksinkertaisen oikeusperustan säilyttäminen aiheuttaisi vain hämmennystä. Tämän vuoksi direktiiviin sisällytettävät poikkeukset kumotaan kohtuullisen ajan kuluttua, kunhan jäsenvaltiot ovat ehtineet tehdä tarvittavat muutokset kansalliseen lainsäädäntöönsä. Ehdotettu yhden vuoden määräaika mahdollistaa tarvittaessa esimerkiksi arvonlisäverokomitean uuden kuulemisen ja antaa jäsenvaltioille riittävästi aikaa tarvittavien muutosten viimeistelyyn.

Tämän säännösten järkiperaistämisen yhteydessä yksilöidään myös virallisesti ne direktiivin 77/388/ETY 27 artiklan 5 kohdan mukaisesti ilmoitetut poikkeukset, joita asianomainen jäsenvaltio ei enää sovelle, koska niiden voimassaolo on päätynyt tai niiden tilalle on tullut muita. Koska näitä poikkeuksia ei enää sovelleta, niitä ei tarvitse kumota ehdotetulla säädöksellä.

Säännösten järkiperaistamisella pyritään myös lisäämään avoimuutta. Tämä prosessi alkoi vuoden 2004 alussa direktiivin 27 artiklaan tehdyillä muutoksilla, joista säädetään direktiivissä 2004/7/EY. Tuolloin poistettiin säännös, jonka mukaan neuvoston katsottiin hyväksyneen poikkeuksen, jos se ei vastustanut kyseistä toimenpidettä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun sille oli ilmoitettu asiasta. Uuden menettelyn mukaan komission on reagoitava jokaiseen jäsenvaltioiden esittämään erityistoimenpidepyyntöön joko esittämällä asiaa koskeva ehdotus neuvostolle, jos pyyntö katsotaan voitavan hyväksyä, tai muussa tapauksessa esittämällä neuvostolle ne syyt, joiden vuoksi se vastustaa toimenpidettä.

Avoimuustavoitteen mukaisesti komissio on tämän ehdotuksen yhteydessä julkaissut verotuksen ja tulliliiton pääosaston verkkosivuilla luettelon viitteineen kaikista niistä vielä voimassa olevista toimenpiteistä, joihin on myönnetty lupa arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan 1–4 kohdan nojalla tai joista on ilmoitettu kyseisen artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Ehdotuksen yksityiskohdat

1 artiklan 1 kohta (verovelvollisryhmät) ja 1 artiklan 2 kohta (toimivien yritysten siirto)

Vaikka tämä ei perustukaan voimassa oleviin poikkeuksiin, komissio ehdottaa 1 artiklan 1 kohdassa ja 1 artiklan 2 kohdassa muutoksia sellaisten osa-alueiden vahvistamiseksi, joita

jäsenvaltioiden mukaan voidaan hyödyntää arvonlisäveron kiertämisessä. Sekä verovelvollisryhmien osalta (arvonlisäverodirektiivin 4 artiklan 4 kohta) että toimivien yritysten siirroissa (direktiivin 5 artiklan 8 kohta) jäsenvaltiot voivat ehdotuksen mukaan ryhtyä toimiin sen varmistamiseksi, että sääntöjen soveltaminen ei johda epäoikeudenmukaiseen lopputulokseen, josta olisi perusteetonta hyötyä tai haittaa asianosaisille. Jäsenvaltioilla on jo päätäntävalta sen suhteen, missä olosuhteissa näitä kahta sääntöä voidaan soveltaa. Uusi sääntö, jota jo sovelletaan investointitavaroihin direktiivin 20 artiklan 6 kohdan nojalla, auttaisi jäsenvaltioita estämään sääntöjen soveltamisesta aiheutuvat epäoikeudenmukaiset tulokset.

1 artiklan 3 kohdan a alakohta (poisto)

Tässä alakohdassa poistetaan kuudennessa arvonlisäverodirektiivissä annettu ”käyvän arvon” määritelmä, jota sovelletaan vain direktiivin 11 artiklan A jakson 1 kohdan d alakohtaan. Myöhemmin direktiiviehdotuksen 1 artiklan 3 kohdan b alakohdassa direktiivin 11 artiklan A jaksoon lisätään uusi 8 kohta, joka sisältää uuden muutetun määritelmän.

1 artiklan 3 kohdan b alakohta (uusi 5 kohta – sijoituskulta)

Useat jäsenvaltiot soveltavat jo arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan nojalla erityistoimenpidettä estääkseen arvonlisäveron kiertämiseen menetelmällä, jossa verosta vapautettua sijoituskultaa käytetään kulutustavaroiden raaka-aineena. Ehdotuksen mukaan arvonlisäverodirektiiviin sisällytettäisiin säännös, joka antaa kaikille jäsenvaltioille mahdollisuuden soveltaa tätä toimenpidettä. Ehdotuksen 1 artiklan 3 kohdan b alakohdassa direktiivin 11 artiklan A jaksoon lisätään uusi 5 kohta, joka sisältää voimassa oleviin poikkeuksiin perustuvan valinnaisen säännön.

Sijoituskulta, joka voi olla kultamarkkinoiden hyväksymää, tietyn puhtausasteen kultaa harkkoina tai levyinä tai lakisääteiset vaatimukset täyttäviä kultakolikoita, on vapautettu arvonlisäverosta. Jos kulta myydään muodossa, jota ei enää voida pitää sijoituskultana, kyseisestä luovutuksesta olisi kannettava arvonlisävero. Tämä koskee esimerkiksi tapauksia, joissa kultaharkosta valmistetaan koruja. Maksettavan veron määrä voidaan minimoida, jos asiakas antaa käytettäväksi omaa sijoituskultaansa, koska liiketoimessa on tällöin kyse pelkästään kullan työstämiseen liittyvästä palvelusta. Koska verosta vapautettua kultaa ei tässä tapauksessa luovuteta, veroa ei suoriteta, vaikka kulta onkin menettänyt sijoituskullan asemansa eikä enää ole oikeutettu verovapautukseen. Voimassa olevilla poikkeuksilla pyritään estämään juuri tämänkaltaisen väärinkäytös. Myöskään tapauksissa, joissa asiakas antaa käyttöön sijoituskultaa ja kultaseppä valmistaa siitä tuotteen, johon sisältyy myös kultaseppän toimittamia tavaroita, kullan arvoa ei oteta huomioon tuloksena olevassa tavarantoiminnan luovutuksessa. Tässä alakohdassa edellytetään, että arvonlisäverosta vapautettua kultaa työstävät toimijat suorittavat kyseisestä kullasta arvonlisäveroa sen arvon mukaan, kun kulta ei enää ole oikeutettu verovapautukseen.

1 artiklan 3 kohdan b alakohta (uusi 6–8 kohta - tavaroiden luovutusten ja palvelujen suoritusten arvon määrittäminen)

Yksi veronkierrolle alttiista kohdista on tavaroiden luovutusten ja palvelujen suoritusten arvon määrittäminen, koska se vaikuttaa suoraan kannettavan veron määrään. Direktiiviehdotuksen 1 artiklan 3 kohdan b alakohdassa esitetty uusi 6 kohta arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan A jaksoon sisältää valinnaisen säännön, joka antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden määrittää uudelleen tiettyjen luovutusten ja suoritusten arvo.

Koska arvonlisäverodirektiivin 11 artiklassa annettu arvon määrittäystä koskeva sääntö on selkeä ja yksi arvonlisäverotuksen keskeisistä periaatteista, kaikki poikkeukset siihen on rajattava huolellisesti. Ehdotuksessa on erityisesti otettu huomioon periaate, jonka mukaan veroviranomaisen ei pitäisi puuttua tavaraluovutusten tai palvelusuoritusten verotusarvoon automaattisesti vaan ainoastaan erityisissä olosuhteissa eikä silloinkaan rutiininomaisesti. Tämän vuoksi uusi sääntö sallii arvon määrittämisen uudelleen ainoastaan veropetosten ja veron kiertämisen estämiseksi ja silloinkin vain, jos tietyt muut edellytykset täyttyvät samalla. Sääntöä voidaan soveltaa ainoastaan tapauksissa, joissa osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa ja kyseinen etuyhteys (eivätkä todistettavissa olevat kaupalliset syyt) on johtanut siihen, että luovutuksen tai suorituksen arvoksi on vahvistettu muu kuin tavanomainen markkina-arvo. Luovutuksen tai suorituksen arvo voidaan lisäksi määrittää uudelleen vain kolmessa tapauksessa: jos arvonlisävero on peritty ja vastaanottajalla ei ole täyttä arvonlisäveron vähennysoikeutta (kun kyse on aliarvostuksesta) tai jos arvonlisävero on peritty ja tavarantoimittajalla tai palvelun suorittajalla ei ole täyttä arvonlisäveron vähennysoikeutta (kun kyse on yliarvostuksesta). Jos arvonlisäveroa ei ole peritty, arvo voidaan määrittää uudelleen vain siinä tapauksessa, että verosta vapautetun luovutuksen tai suorituksen on aliarvioinut arvonlisäverosta osittain vapautettu henkilö. Sääntöä ei voida myöskään soveltaa, jos käyvän arvon ja luovutuksen tai suorituksen arvon välinen ero ei ole merkittävä tai jos voidaan osoittaa, että kyseinen tavara tai palvelu on samaa vastiketta vastaan myös sellaisten muiden henkilöiden saatavilla, jotka eivät esitetyn määritelmän mukaan ole etuyhteydessä luovuttajaan tai suorittajaan.

Arvon uudelleen määrittämistä koskevan toimenpiteen soveltamisala on siis rajoitettu. Tarkoituksena on, että sitä ei käytettäisi tavanomaisten rutiiniliiketoimien yhteydessä vaan että sitä sovellettaisiin vain vähäiseen määrään tietyn tyyppisiä ja tietyissä olosuhteissa suoritettuja liiketoimia. Koska arvo voidaan määrittää uudelleen vain tiettyjen edellytysten täytyessä, tämä tarkoittaa sitä, että toimenpidettä ei myöskään voida soveltaa sellaisiin liiketoimiin kuin tavaroiden luovutus tai palvelujen suoritus omakustannushintaa alempaan hintaan osana myynnin edistämistä, vahingoittuneiden tavaroiden myynti alennuksella tai esimerkiksi valikoimasta poistettavien tavaroiden tai sesonkitavaroiden loppunmyynti.

Tämän toimenpiteen tarkoituksena on estää veronkierto, joka perustuu siihen, että verollinen tavaraluovutus tai palvelusuoritus tapahtuu alhaiseen hintaan ostajalle, joka ei voi vähentää arvonlisäveroa täysimääräisesti, jolloin tuloksena oleva alhaisempi veromäärä merkitsee verotulojen tosiasiallista ja pysyvää menetystä. Vastike vahvistetaan kyseiselle tasolle vain luovuttajan tai suorittajan ja ostajan välisen etuyhteyden vuoksi. Voidakseen soveltaa uutta sääntöä jäsenvaltioiden on määriteltävä osapuolten välisten suhteiden luonne. Määritelmän on noudatettava direktiivissä esitettyä ryhmittelyä.

Myös yliarvostettuja tavaraluovutuksia ja palvelusuorituksia koskevan säännön kohteena ovat yritykset, joilla ei ole täyttä vähennysoikeutta ja jotka keinotekoisesti nostavat niihin etuyhteydessä olevalle täysimääräisesti verovelvolliselle yritykselle toimittamiensa verollisten tavaroiden ja palvelujen hintoja. Vastaanottaja voi vähentää tuotantopanoksista maksetun veron täysimääräisesti, mutta samalla luovuttaja tai suorittaja pystyy luovutustensa tai suoritustensa arvoa nostamalla muuttamaan verollisen ja verottoman myyntinsä arvon suhdetta ja näin lisäämään vähennyskelpoisen arvonlisäveron osuutta. Yritykset voivat päästä samaan tulokseen alentamalla verosta vapautetun tavaraluovutuksen tai palvelusuorituksen arvoa pienentämällä verotonta liikevaihtoaan suhteessa verollisen myyntinsä arvoon. Näin ne voivat kasvattaa vähennysoikeuttaan.

Ehdotuksen mukaan arvon uudelleen määrittämiseen voitaisiin ryhtyä vain, jos tavaraluovutuksen tai palvelusuorituksen arvon muuttaminen johtaa välittömään verotulojen menetykseen joko vähennyskelpoisen veron määrän kasvun tai vähennyskeltottoman veron määrän vähenemisen myötä. Verotulojen menetystä ei aiheutune, jos tavarat luovuttaa tai palvelut suorittaa täysimääräisesti verovelvollinen toiselle täysimääräisesti verovelvolliselle, koska myynnistä kannettava vero voidaan yksinkertaisesti vähentää, eikä luovutuksen tai suorituksen arvolla ole vaikutusta luovuttajan tai suorittajan vähennysoikeuteen. Nämä tavaraluovutukset ja palvelusuoritukset on tästä syystä jätetty uusien valinnaisten sääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle. Tässä on otettu huomioon se seikka, että nämä valinnaiset säännöt ovat kuitenkin eräänlainen poikkeus tavanomaisista säännöistä, joten niiden soveltaminen olisi (yhteisöjen tuomioistuimen tuomioiden mukaisesti) rajattava tiukasti vain kyseessä olevan ongelman ratkaisemiseen.

On syytä huomata, että uusi sääntö koskee sekä EY:n sisäiseen kauppaan kuuluvia hankintoja että yksittäisen jäsenvaltion sisäisiä tavaroiden luovutuksia ja palvelujen suorituksia, sillä ehdotuksella muutetaan arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan A jaksoa, jota käytetään direktiivin 28 e artiklassa yhteisömyynnin arvon määrittämiseksi.

Ehdotus mahdollistaa tavaraluovutusten tai palvelusuoritusten arvon uudelleen määrittämisen käypää arvoa vastaavaksi. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan A jaksoon ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 kohta, jolla korvataan direktiivin 11 artiklan A jakson 1 kohdan d alakohdassa esitetty käyvän arvon määritelmä sitä samalla tarkistaen tämän muutoksen mahdollistamiseksi. Komissio katsoo, että käytettävissä olleista kahdesta vaihtoehdosta, jotka ovat arvon uudelleen määrittäminen joko käypää arvoa tai omakustannushintaa käyttäen, käyvän arvon käyttö on tarkoituksenmukaisinta. Omakustannushinnan käyttö antaisi jäsenvaltioille pelkästään mahdollisuuden neutralisoida myynnin aliarvostuksesta johtuva verotulojen menetys, kun taas käyvän arvon käyttö antaa veroviranomaisille mahdollisuuden turvata osa arvonlisäyksestä kannettavasta verosta. Sen paremmin käyvän arvon kuin omakustannushinnankaan laskeminen ei välttämättä ole helppoa kaikkien tavaraluovutusten tai palvelusuoritusten yhteydessä, mutta käypää arvoa soveltamalla jäsenvaltioilla on paremmat mahdollisuudet kantaa suurin piirtein se veron määrä, joka tavallisesti tulisi maksettavaksi. Jonkinasteisen lisäsuojan tarjoamiseksi verovelvollisille ehdotuksessa vahvistetaan, että käypä arvo voi olla tavaroiden luovutuksesta tai palvelujen suorituksesta aiheutuvia kustannuksia alhaisempi. Samalla siinä kuitenkin myös todetaan, että käyvän arvon olisi tavallisesti vastattava vähintään omakustannushintaa.

Tämä toimenpide ja sitä koskeva kansallinen lainsäädäntö ja säännöt voidaan ottaa käyttöön vasta arvonlisäverodirektiivin 29 artiklalla perustetun arvonlisäverokomitean kuulemisen jälkeen. Näin halutaan varmistaa, että lainsäädäntöä tulkitaan samalla tavoin kaikissa niissä jäsenvaltioissa, jotka päättävät ottaa toimenpiteen käyttöön. Tämä kuulemisvelvoite tarkoittaa myös sitä, että jäsenvaltioiden, jotka tällä hetkellä soveltavat tämän uuden säännön kattamaa poikkeusta, on ilmoitettava uudelleen kansallisen lainsäädäntönsä yksityiskohdat komissiolle sen jälkeen, kun yhteisön oikeusperustaa on muutettu.

1 artiklan 4 ja 5 kohta (viittauksia koskevat muutokset)

Näissä kohdissa tehdään tarvittavat muutokset arvonlisäverodirektiivin 17 ja 18 artiklassa esitettyihin viittauksiin direktiivin 21 artiklaan. Ne ovat tarpeen, koska tämän direktiiviehdotuksen 1 artiklan 7 kohdassa lisätään arvonlisäverodirektiivin 21 artiklan 2 kohtaan uusi käännettyä verovelvollisuutta koskeva valinnainen sääntö.

1 artiklan 6 kohta (investointitavarat)

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 20 artiklan 2 ja 3 kohdassa annetaan tarkempia sääntöjä tuotantopanoksista maksetun arvonlisäveron vähennysten oikaisemisesta investointitavaroiden osalta. Direktiivin 20 artiklan 4 kohdassa säädetään, että jäsenvaltiot voivat määritellä investointitavaran käsitteen.

Vaikka vaikuttaakin loogiselta, että tietyn arvon ylittäviä palveluja, joita käytetään yrityksessä pitkähkön ajan, kohdeltaisiin samalla tavoin kuin tavaroita, tämä ei käy selvästi ilmi direktiivin nykyisestä sanamuodosta. Tämän seurauksena eräät jäsenvaltiot eivät ole soveltaneet 20 artiklan 2 ja 3 kohtaa palveluihin, vaikka komission tiedossa on, että tämä lähestymistapa on tarjonnut mahdollisuuksia veron kiertämiseen. Ehdotuksen 1 artiklan 6 kohdassa esitetyn muutoksen tarkoituksena on tehdä selväksi, että arvonlisäverodirektiivin 20 artiklassa säädettyä investointitavaroihin liittyvien vähennysten oikaisemista voidaan soveltaa myös palveluihin, jotka ovat luonteeltaan investointitavaran kaltaisia ja joita kohdellaan sellaisina.

1 artiklan 7 kohta (käännetty verovelvollisuus)

Direktiiviehdotuksen 1 artiklan 7 kohdassa laajennetaan valinnaisen käännetyn verovelvollisuuden mekanismin käyttöä tiettyjen verovelvollisille tapahtuneiden tavaraluovutusten tai palvelusuoritusten osalta. Kyse on sellaisista talouden aloista, jotka ovat osoittautuneet jäsenvaltioille erityisen vaikeiksi valvoa esimerkiksi kyseessä olevan tuotannonalan luonteen tai rakenteen vuoksi. Verotuloja menetetään usein merkittäviä määriä tilanteissa, joissa verovelvolliset laskuttavat tavaroista tai palveluista, mutta katoavat sitten suorittamatta laskuun merkittyä arvonlisäveroa samalla, kun vastaanottaja käyttää lakisääteistä vähennysoikeuttaan.

Uusi säännös koskee rakennuksiin liittyviä palveluja (mukaan lukien jokin tai kaikki seuraavista palveluista: rakentaminen, korjaaminen, siivoaminen ja purkaminen), rakennuspalveluihin liittyvän henkilöstön toimittamista, maaomaisuutta ja rakennuksia, joiden osalta on valittu verotus, sekä jätteen, romun ja kierrätysmateriaalin toimituksia, eräitä niiden käsittelystä saatavia tuotteita ja eräitä käsittelypalveluja. Käsitteen ”jäte” sisältö määritellään uudessa liitteessä, jossa esitetään luettelo voimassa olevien poikkeusten soveltamisalaan kuuluvista tavaroista ja palveluista. Vaikka eräillä jäsenvaltioilla onkin tällä hetkellä poikkeuksen nojalla lupa soveltaa vapautusta jätetoimituksiin, käännetty verovelvollisuus tarjoaa mahdollisuuden vähentää suoritettu vero, sen hallinnointi on helppoa, se on osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi siellä, missä se on jo otettu käyttöön, ja sillä voidaan varmistaa, että ostajan maksettavaksi ei tule piilevää veroa siksi, että myyjä ei voi vähentää veroa. Uusi vapautus, vaikkakin valinnainen, ei myöskään olisi hyvä ratkaisu tilanteessa, jossa yleisesti katsotaan, että vapautusten laajentamista olisi rajoitettava.

Eräät jäsenvaltiot soveltavat lisäksi poikkeusta, jonka turvin ne voivat estää verotulojen menetyksen seuraavassa kolmessa tilanteessa: kiinteän omaisuuden myynti selvitystilan yhteydessä, kun arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan C jaksossa tarkoitettua oikeutta valita verotus on käytetty; vakuutena olevien tavaroiden myynti; ja tavaroiden luovutus omistuksenpidätyksen siirryttyä siirronsaajalle ja tämän käytettyä kyseistä oikeuttaan. Kaikissa näissä tapauksissa luovuttaja on yleensä taloudellisissa vaikeuksissa, eikä pysty hoitamaan velkojaan, ei siis myöskään velvoitteitaan veroviranomaisia kohtaan. Tämä johtaa siihen, että veron osuutta pidetään joko osana myyntituottoa ja velkoja pidättää sen itsellään ja käyttää verovelvollisen velkojen kuittamiseen tai (jos se saavuttaa verovelvollisen)

verovelvollinen katoaa maksamatta veroa viranomaisille. Ehdotuksen 1 artiklan 7 kohdassa velvoitetaan luovutusten vastaanottajina olevat verovelvolliset vastaamaan edellä mainituissa tapauksissa luovutuksista kannettavan arvonlisäveron maksamisesta ja tilittämisestä. Tämä tekee järjestelmästä sekä yksinkertaisemman että tehokkaamman vaikuttamatta kuitenkaan asiakkaan verotukseen ja lisäämättä juurikaan sääntöjen noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Toisessa alakohdassa yksilöidään ne tapaukset, joissa jäsenvaltiot voivat päättää (ensimmäisessä alakohdassa mainittua kuulemismenettelyä noudattaen) soveltaa rajoittavia toimenpiteitä. Siinä myös säädetään kyseisten toimenpiteiden luonteesta.

1 artiklan 8 kohta (uusi liite)

Ehdotuksen 1 artiklan 8 kohdassa direktiiviin lisätään liite, jossa yksilöidään käännetyn verovelvollisuuden soveltamisalaan kuuluvat jättemateriaalin lajit ja muodot.

2 artikla (kumottavat päätökset)

Tässä artiklassa säädetään, että arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan 1 ja 4 kohdan nojalla (ennen niiden muuttamista direktiivillä 2004/7/EY) tehdyt neuvoston päätökset kumotaan, jos ehdotettu direktiivi kattaa niiden sisällön.

Päätösten kumoamiselle asetettava määräaika antaa asianomaisille jäsenvaltioille vuoden aikaa muuttaa lainsäädäntöään, joten ne saavat tilaisuuden tarkastella oikeusperustan muuttumiseen liittyviä seikkoja ja harkita, mitä muutoksia niiden kansallisiin toimenpiteisiin tarvitaan. Kyseisessä ajassa voidaan myös käydä tarvittavat neuvottelut arvonlisäverokomiteassa.

Näiden perustelujen liitteessä I esitetään luettelo niistä arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan 1 ja 4 kohdan nojalla tehdyistä päätöksistä, jotka komission käsityksen mukaan kuuluvat direktiiviehdotuksen 2 artiklan soveltamisalaan. Liitteessä II luetellaan päätökset, joiden sisältö on komission mukaan otettu huomioon ehdotuksessa mutta joita ei tarvitse kumota, koska niissä säädetään, että niiden voimassaolo päättyy tietynä päivänä tai vaihtoehtoisten sääntöjen tullessa voimaan riippuen siitä, kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi. Komissio tekee ehdotuksen toimenpiteiksi, joilla varmistetaan, että viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvat poikkeukset voidaan pitää voimassa ehdotetun direktiivin voimaantulon jälkeen tapauksissa, joissa edellytetään arvonlisäverodirektiivin 29 artiklassa tarkoitettua kuulemistä. Liitteessä viitataan alkuperäisiin päätöksiin eikä niiden uusimista koskeviin myöhempimpiin päätöksiin.

Näiden perustelujen liitteessä III esitetään luettelo komissiolle arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan 5 kohdan nojalla ilmoitetuista poikkeuksista, jotka jäsenvaltioilta saadun tiedon mukaan eivät enää ole käytössä. Komission näkemyksen mukaan näitä poikkeuksia ei tarvitse peruuttaa virallisesti, mutta ne esitetään tässä avoimuustavoitteen edistämiseksi.

3 artikla (täytäntöönpano, ilmoitukset ja viittaukset)

Direktiiviehdotuksen 3 artiklalla on kaksi tavoitetta. Sen 1 kohdassa vahvistetaan määräaika, jonka kuluessa jäsenvaltioiden on tehtävä kansalliseen lainsäädäntöönsä tarvittavat muutokset direktiivin niiden osien voimaan saattamiseksi, jotka ovat luonteeltaan velvoittavia. Ilmaisun ”noudattamisen edellyttämät” osoittaa, että jos jäsenvaltio päättää olla hyödyntämättä direktiivillä käyttöön otettua mahdollisuutta, sen ei tarvitse antaa vastaavia kansallisia säännöksiä. Toisaalta jos ehdotetulla direktiivillä muutetaan olemassa olevaa mahdollisuutta (esimerkiksi direktiivin 77/388/ETY 4 artiklan 4 kohdassa säädettyä mahdollisuutta muodostaa verovelvollisryhmiä), jota jäsenvaltio on jo hyödyntänyt, kyseisen jäsenvaltion on pantava muutokset täytäntöön. Jos jäsenvaltio ei tällä hetkellä käytä kyseistä mahdollisuutta, muutoksilla ei ole vaikutusta, ennen kuin mahdollisuus otetaan käyttöön.

Ehdotuksen 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja 2 kohdassa säädetään, että direktiivin nojalla lainsäädäntöä antavien jäsenvaltioiden on ilmoitettava asiasta komissiolle ja että direktiiviin on viitattava joko julkaisemisen yhteydessä tai itse säädöksessä.

4 artikla (voimaantulo) ja 5 artikla (kohderyhmä)

Eivät kaipaa lisäselityksiä.

LIITE I

Luettelo arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan nojalla tehdyistä päätöksistä, jotka komission näkemyksen mukaan otetaan huomioon ehdotuksessa ja jotka tämän vuoksi kumotaan ehdotetulla direktiivillä

Julkaisematon neuvoston päätös vuodelta 1979 tiettyjen keskenään etuyhteydessä olevien henkilöiden luovuttamien tavaroiden ja suorittamien palveluiden arvon määrittämisestä (Saksan liittotasavallan pyynnön perusteella)

Neuvoston päätös, joka katsotaan tehdyksi 11 päivänä huhtikuuta 1987, luvan antamisesta Yhdistyneelle kuningaskunnalle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 77/388/ETY 11 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä⁴

Neuvoston päätös 88/498/ETY, tehty 19 päivänä heinäkuuta 1988, luvan antamisesta Alankomaiden kuningaskunnalle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 77/388/ETY 21 artiklan 1 kohdan a alakohdasta poikkeavaa toimenpidettä⁵

Neuvoston päätös, joka katsotaan tehdyksi 18 päivänä helmikuuta 1997 direktiivin 77/388/ETY 27 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti (17 päivänä toukokuuta 1977 esitetty toisinto), luvan antamisesta Ranskan tasavallalle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 77/388/ETY 2 ja 10 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä. Tämä päätös on seurausta jäsenvaltioille 18. joulukuuta 1996 ilmoitetusta pyynnöstä.

Neuvoston päätös 98/23/EY, tehty 19 päivänä joulukuuta 1997, luvan antamisesta Yhdistyneelle kuningaskunnalle jatkaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin 77/388/ETY 28 e artiklan 1 kohdasta poikkeavan toimenpiteen soveltamista⁶

Neuvoston päätös 2002/439/EY, tehty 4 päivänä kesäkuuta 2002, luvan antamisesta Saksalle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin 77/388/ETY 21 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä⁷

⁴ EYVL L 132, 21.5.1987, s. 22.

⁵ EYVL L 269, 29.9.1988, s. 54.

⁶ EYVL L 8, 14.1.1998, s. 24.

⁷ EYVL L 151, 11.6.2002, s. 12.

Neuvoston päätös 2002/880/EY, tehty 5 päivänä marraskuuta 2002, luvan antamisesta Itävallalle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamista koskevan direktiivin 77/388/ETY 21 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä⁸

Neuvoston päätös 2004/290/EY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 2004, luvan antamisesta Saksalle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 21 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä⁹

Neuvoston päätös 2004/736/EY, tehty 21 päivänä lokakuuta 2004, luvan antamisesta Yhdistyneelle kuningaskunnalle ottaa käyttöön jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin 77/388/ETY 11 artiklasta poikkeava erityistoimenpide¹⁰

Neuvoston päätös 2004/758/EY, tehty 2 päivänä marraskuuta 2004, Itävallalle annettavasta luvasta soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin 77/388/ETY 21 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä¹¹

⁸ EYVL L 306, 8.11.2002, s. 24.

⁹ EUVL L 94, 31.3.2004, s. 59.

¹⁰ EUVL L 325, 28.10.2004, s. 58.

¹¹ EUVL L 336, 12.11.2004, s. 38.

LIITE II

Luettelo arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan nojalla tehdyistä päätöksistä, jotka komission näkemyksen mukaan otetaan huomioon ehdotuksessa mutta joita ei tarvitse kumota

Neuvoston päätös 98/161/EY, tehty 16 päivänä helmikuuta 1998, luvan antamisesta Alankomaiden kuningaskunnalle toteuttaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin 77/388/ETY 2 artiklasta ja 28 a artiklan 1 kohdasta poikkeavaa toimenpidettä¹²

Neuvoston päätös 2000/256/EY, tehty 20 päivänä maaliskuuta 2000, luvan antamisesta Alankomaiden kuningaskunnalle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin (77/388/ETY) 11 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä¹³

Neuvoston päätös 2000/746/EY, tehty 27 päivänä marraskuuta 2000, luvan antamisesta Ranskan tasavallalle soveltaa yhteistä arvonlisäverojärjestelmää koskevan kuudennen direktiivin (77/388/ETY) 11 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä¹⁴

Neuvoston päätös 2001/865/EY, tehty 6 päivänä marraskuuta 2001, luvan antamisesta Espanjan kuningaskunnalle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin 77/388/ETY 11 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä¹⁵

Neuvoston päätös 2002/736/EY, tehty 12 päivänä heinäkuuta 2002, luvan antamisesta Helleenien tasavallalle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin 77/388/ETY 2 ja 28 a artiklasta poikkeavaa toimenpidettä¹⁶

Neuvoston päätös 2004/228/EY, tehty 26 päivänä helmikuuta 2004, luvan antamisesta Espanjalle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 21 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä¹⁷

Neuvoston päätös 2004/295/EY, tehty 22 päivänä maaliskuuta 2004, luvan antamisesta Italialle soveltaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 21 artiklasta poikkeavaa toimenpidettä¹⁸

¹² EYVL L 53, 24.2.1998, s. 19.

¹³ EYVL L 79, 30.3.2000, s. 36.

¹⁴ EYVL L 302, 1.12.2000, s. 61.

¹⁵ EYVL L 323, 7.12.2001, s. 24.

¹⁶ EYVL L 233, 30.8.2002, s. 36.

¹⁷ EUVL L 70, 9.3.2004, s. 37.

¹⁸ EUVL L 97, 1.4.2004, s. 63.

LIITE III

Luettelo arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan 5 kohdan nojalla ilmoitetuista poikkeuksista, jotka asianomaisten jäsenvaltioiden mukaan eivät enää ole tarpeen ja jotka komissio sen vuoksi katsoo kumotuiksi

1) Ranskan tasavallan ilmoittamat poikkeukset:

- 2 ja 21 artikla: muulta kuin verovelvolliselta henkilöltä tehtyjen hankintojen verotus,
- 11 artikla: veron perusteen enimmäismäärien vakiokantamääritys arvokkaiden hevosten tuonnin ja luovutuksen yhteydessä,
- 11 artikla: sellaisten henkilöiden liiketoimien kokonaismäärän verotus, jotka ovat osallisina muiden kuin verovelvollisten henkilöiden suorittamassa tavaroiden luovutuksessa.

2) Saksan liittotasavallan ilmoittamat poikkeukset:

- 10 artikla: veronkannon lykkääminen tiettyjen tavaraluovutusten osalta maahantuonnin jälkeen,
- 17 artikla: matkakuluista kannettavan arvonlisäveron vakiokantavähennykset.

3) Luxemburgin suurherttuakunnan ilmoittamat poikkeukset:

- 9 artikla: kuljetusten verokohtelu,
- 11 artiklan C jakso: arvojen muuntaminen Luxemburgin frangeiksi kuukauden keskikurssilla,
- 13 artiklan A jakso: voittoa tavoittelemattomien järjestöjen jäsentensä hyväksi jäsenmaksua vastaan suorittamien toimien vapauttaminen verosta,
- 21 artikla: arvonlisäveron suorittamisesta vastaavan veroedustajan nimeäminen sellaisten tavaroiden luovuttajien tai palvelujen suorittajien myyntiä varten, jotka eivät ole sijoittautuneet Luxemburgiin.

4) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamat poikkeukset:

- 6, 11 ja 13 artikla: veron perusteeseen sovellettavat erityisjärjestelyt pitkäaikaisen hotellissa asumisen yhteydessä,
- 11 artikla: kosmetiikan myyntiin osallistuvien välittäjien verokohtelu,
- 11 artikla: alennuslipukkeisiin sovellettavat järjestelyt.

Ehdotus

NEUVOSTON DIREKTIIVI**direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta tiettyjen arvonlisäveron kantamisen yksinkertaistamiseen ja veropetosten ja veron kiertämisen estämiseen tähtäävien toimenpiteiden osalta sekä tiettyjen poikkeuslupapäätösten kumoamisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 93 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen¹⁹,ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon²⁰,ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²¹,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Tietyt yksittäisten jäsenvaltioiden pyytämät ja saamat poikkeukset, jotka koskevat samankaltaisia ongelmia, olisi veropetosten ja veron kiertämisen estämiseksi ja arvonlisäveron kantamisen yksinkertaistamiseksi saatettava kaikkien jäsenvaltioiden ulottuville sisällyttämällä ne jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17 päivänä toukokuuta 1977 annettuun neuvoston direktiiviin 77/388/ETY²². Toimenpiteiden olisi oltava oikeasuhteisia ja kyseessä olevan ongelman ratkaisemiseen kohdennettuja. Koska jäsenvaltioiden tarpeet vaihtelevat, kyseiset säännöt olisi sisällytettävä direktiiviin niin, että kaikki jäsenvaltiot saavat mahdollisuuden ottaa ne käyttöön tarpeen vaatiessa.
- (2) Jäsenvaltioiden olisi voitava toteuttaa toimia varmistaakseen, että direktiivissä 77/388/ETY säädettyjä yritysten toimintaa helpottavia toimenpiteitä, jotka koskevat verovelvollisen määrittelyä ja yritysten siirtoa toimivina yrityksinä, ei käytetä hyväksi veron kiertämistarkoituksessa.
- (3) Jäsenvaltioiden olisi voitava puuttua tavaroiden luovutusten ja palvelujen suoritusten arvon määrittämiseen tietyissä rajoitetuissa tilanteissa, jotta voitaisiin varmistaa, että verotuloja ei menetetä etuyhteydessä olevien osapuolten välisillä, veroetuuksien saamiseen tähtäävillä järjestelyillä.

¹⁹ EUVL C [...], [...], s. [...].

²⁰ EUVL C [...], [...], s. [...].

²¹ EUVL C [...], [...], s. [...].

²² EYVL L 145, 13.6.1977, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2004/66/EY (EUVL L 168, 1.5.2004, s. 35).

- (4) Jäsenvaltioiden olisi voitava sisällyttää liiketoimen veron perusteeseen lopputuotteen valmistamiseen käytetyn sijoituskullan arvo silloin, kun kulta työstämisen seurauksena menettää sijoituskullan asemansa.
- (5) Olisi säädettävä selvästi, että tietyt palvelut, jotka ovat luonteeltaan investointitavaroiden kaltaisia, voidaan sisällyttää järjestelyyn, joka mahdollistaa investointitavaroihin liittyvien vähennysten oikaisemisen kyseisen omaisuuserän käyttöänsä ajan sen tosiasiallisen käytön mukaan.
- (6) Jäsenvaltioiden olisi voitava tietyissä tapauksissa nimetä tavaroiden luovutusten tai palvelujen suoritusten vastaanottaja arvonlisäveron maksamisesta ja tilittämisestä vastaavaksi henkilöksi. Tämän toimenpiteen tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioita torjumaan veropetoksia ja verotulojen menetyksiä tietyillä aloilla ja tietyntyyppisten liiketoimien yhteydessä.
- (7) Direktiiviä 77/388/ETY olisi tämän vuoksi muutettava vastaavasti.
- (8) Tietyt neuvoston päätökset, joilla annetaan direktiivin 77/388/ETY 27 artiklan mukaisesti lupa yksittäisiin poikkeuksiin, olisi tämän seurauksena kumottava, eikä jäsenvaltioilla pitäisi olla mahdollisuutta soveltaa niitä kyseisen artiklan nojalla myönnettyjä poikkeuksia, jotka kuuluvat tässä direktiivissä säädettyjen toimenpiteiden soveltamisalaan.
- (9) Jotta voitaisiin varmistaa tiettyjen sellaisten toimenpiteiden yhdenmukainen soveltaminen, joiden soveltamisesta ja täytäntöönpanosta jäsenvaltiot voivat päättää, niiden käyttöönoton edellytykseksi olisi vahvistettava direktiivin 77/388/ETY 29 artiklalla perustetun neuvonantavan arvonlisäverokomitean kuuleminen,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivi 77/388/ETY seuraavasti:

- 1) Lisätään 4 artiklan 4 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Jos jäsenvaltio käyttää toisessa alakohdassa säädettyä mahdollisuutta, sen on varmistettava, että tästä ei aiheudu perusteetonta hyötyä tai haittaa verovelvollisille.”.

- 2) Korvataan 5 artiklan 8 kohdan toinen virke seuraavasti:

”Jäsenvaltiot voivat tapauksissa, joissa saaja ei ole kokonaan veronmaksuvelvollinen, toteuttaa tarvittavat toimenpiteet kilpailun vääristymisen välttämiseksi. Niiden on varmistettava, että tästä ei aiheudu perusteetonta hyötyä tai haittaa.”.

- 3) Muutetaan 11 artiklan A jakso seuraavasti:

- a) Poistetaan 1 kohdan d alakohdan toinen alakohta.

- b) Lisätään 5, 6, 7 ja 8 kohta seuraavasti:

”5. ”Jos tavaroiden luovutukseen tai palvelujen suoritukseen liittyy 26 b artiklan A jaksossa tarkoitettun verosta vapautetun sijoituskullan työstäminen siinä määrin, että sitä ei enää voida pitää sijoituskultana, jäsenvaltiot voivat säätää, että veron perusteeseen on sisällytettävä lopputuotteeseen sisältyvän kullan arvo, joka lasketaan sijoituskullan käyvän arvon perusteella.

6. Jollei 29 artiklassa tarkoitetuista neuvotteluista muuta johdu, jäsenvaltiot voivat säätää, että tavaroiden luovutuksen tai palvelujen suorituksen osalta veron perusteena on käypä arvo seuraavissa tapauksissa:

- a) jos vastike on huomattavasti käypää arvoa alhaisempi ja luovutuksen tai suorituksen vastaanottajalla ei ole 17 artiklan mukaisesti täyttä vähennysoikeutta;
- b) jos vastike on huomattavasti käypää arvoa alhaisempi ja luovuttajalla tai suorittajalla ei ole 17 artiklan mukaisesti täyttä vähennysoikeutta samalla, kun kyseinen luovutus tai suoritus on vapautettu verosta 13 artiklan mukaisesti;
- c) jos vastike on huomattavasti käypää arvoa suurempi ja luovuttajalla tai suorittajalla ei ole 17 artiklan mukaisesti täyttä vähennysoikeutta.

Tätä mahdollisuutta voidaan käyttää vain veropetosten ja veron kiertämisen estämiseksi tapauksissa, joissa veron perusteen muutoin muodostavaan vastikkeeseen ovat vaikuttaneet jäsenvaltion määrittelemät sukulaisuus-, johto-, omistus-, rahoitus- tai oikeussuhteet. Tätä säännöstä sovellettaessa oikeussuhteisiin kuuluu myös työnantajan ja työntekijän välinen virallinen suhde.

7. Edellä 6 kohdassa tarkoitettua mahdollisuutta ei voida käyttää seuraavissa tapauksissa:

- a) jos tavaroiden luovuttaja tai palvelujen suorittaja pystyy osoittamaan, että tavaroista tai palveluista veloitetulle vastikkeelle on tietty kaupallinen syy;
- b) jos voidaan osoittaa, että samanlainen vastike veloitettaisiin henkilöltä, jolla ei ole tavaroiden luovuttajaan tai palvelujen suorittajaan 6 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettun kaltaista suhdetta.

8. Tässä direktiivissä ’käyvällä arvolla’ tarkoitetaan sitä täyttä hintaa, jonka vastaanottaja siinä kaupan portaassa, jossa liiketoimi suoritetaan, joutuisi liiketoimen suoritushetkellä ja terveen kilpailun vallitessa maksamaan riippumattomalle luovuttajalle tai suorittajalle asianomaiset tavarat tai palvelut saadakseen siinä jäsenvaltiossa, jossa kyseisestä liiketoimesta verotetaan. Elleivät markkinaolosuhteet muuhun oikeuta, käyvän arvon on vastattava vähintään luovuttajalle tai suorittajalle liiketoimesta aiheutuvia kustannuksia.”.

4) Muutetaan 17 artiklan 4 kohta, joka annetaan 28 f artiklan 1 kohdassa, seuraavasti:

- a) Korvataan toisen alakohdan a alakohdassa ilmaisu ”21 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan” ilmaisulla ”21 artiklan 1 kohdan a tai c alakohdan tai 2 kohdan c alakohdan”.

b) Korvataan toisen alakohdan b alakohdassa ilmaisu ”21 artiklan 1 kohdan a alakohdan” ilmaisulla ”21 artiklan 1 kohdan a alakohdan tai 2 kohdan c alakohdan”.

5) Korvataan 18 artiklan 1 kohdan d alakohdassa, joka annetaan 28 f artiklan 2 kohdassa, ilmaisu ”21 artiklan 1 kohtaa” ilmaisulla ”21 artiklan 1 kohtaa tai 21 artiklan 2 kohdan c alakohtaa”.

6) Lisätään 20 artiklan 4 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Jäsenvaltiot voivat soveltaa 2 ja 3 kohtaa myös palveluihin, joilla on tavallisesti investointitavaran ominaisuuksiin luettavia ominaispiirteitä, myös silloin, kun kyseisiä palveluja ei kirjanpidossa kohdella tilikauden kuluina vaan omaisuuseränä, jolla on aktivoitu kirjanpitoarvo.”.

7) Lisätään 21 artiklan 2 kohtaan, joka annetaan 28 g artiklassa, c alakohta seuraavasti:

”c) jos kyse on seuraavista tavaroiden luovutuksista tai palvelujen suorituksista, jäsenvaltiot voivat, jollei 29 artiklassa tarkoitetuista neuvotteluista muuta johdu, määrätä, että veronmaksuvelvollinen on kyseisten luovutusten tai suoritusten vastaanottajana oleva verovelvollinen:

- i) kiinteään omaisuuteen liittyvien rakennus-, korjaus-, siivous-, kunnossapito-, muutostyö- ja purkamispalveluiden suoritus;
- ii) i alakohdassa tarkoitettuja tehtäviä hoitavan henkilöstön toimittaminen;
- iii) 13 artiklan B jakson g ja h alakohdassa tarkoitettu kiinteän omaisuuden luovutus, jos luovuttaja on valinnut liiketoimen osalta verotuksen kyseisen artiklan C jakson b alakohdan mukaisesti;
- iv) liitteessä M luetellut käytetyn materiaalin, samassa tilassa uudelleenkäyttöön soveltumattoman käytetyn materiaalin, romun, teollisuus- ja muiden jätteiden, kierrätyskelpoisen jätteen ja osittain käsitellyn jätteen luovutukset ja tietyt palvelujen suoritukset;
- v) verovelvollisen toiselle verovelvolliselle vakuudeksi antamien tavaroiden luovutus tämän vakuuden toteuttamiseksi muutoin kuin tuomioistuimessa tapahtuvan selvitysmenettelyn yhteydessä,
- vi) kiinteän omaisuuden luovutus sen omistaneen yrityksen tuomioistuimessa tapahtuvan selvitysmenettelyn yhteydessä, kun 13 artiklan C jaksossa säädettyä oikeutta valita verotus on käytetty;
- vii) tavaroiden luovutus omistuksenpidätyksen siirryttyä siirronsaajalle ja tämän käytettyä omistusoikeuttaan.

Ensimmäistä alakohtaa sovellettaessa jäsenvaltiot voivat yksilöidä i alakohdan soveltamisalaan kuuluvat palvelujen suoritukset sekä ne palvelujen suorittajien tai vastaanottajien luokat, joihin kyseistä alakohtaa voidaan soveltaa. Ne voivat myös rajoittaa tämän toimenpiteen soveltamisen joihinkin iv alakohdassa ja liitteessä M lueteltuihin luovutuksiin tai suorituksiin.”.

- 8) Lisätään liite M, joka on tämän direktiivin liitteenä I.

2 artikla

Kumotaan ... [päivämäärä – yksi vuosi voimaantulosta] lukien kaikki päätökset, joilla myönnetään direktiivin 77/388/ETY 27 artiklan nojalla lupa poikkeuksiin, jotka kuuluvat tämän direktiivin säännösten soveltamisalaan.

3 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään ... [vuoden kuluttua voimaantulosta]. Niiden on toimitettava nämä säännökset komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltiot säätävät siitä, miten viittaus tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

4 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan [...] päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

5 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä [...].

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE I

”Liite M

Direktiivin 21 artiklan 2 kohdan c alakohdan iv alakohdassa tarkoitettu luettelo käytetyn materiaalin luovutuksista

- a) rauta- ja ei-rautapitoisten jätteiden, romun ja käytetyn materiaalin luovutus, mukaan luettuina puolivalmisteet, jotka ovat tulosta ei-rautametallien käsittelystä, valmistuksesta tai sulatuksesta;
- b) rauta- ja ei-rautapitoisten puolivalmisteiden luovutus ja tiettyjen niiden käsittelyyn liittyvien palvelujen suoritus;
- c) rauta- ja ei-rautametalleista ja niiden seoksista koostuvien jäännösten ja muiden kierrätysmateriaalien ja metalleja tai niiden seoksia sisältävän kuonan, tuhkan, hilseen ja teollisuusjätteiden luovutus sekä näiden tuotteiden lajittelu-, leikkaus-, hajotus- ja puristuspalvelujen suoritus;
- d) rautajätteen sekä lasimurskasta, lasista, paperista, kartongista ja pahvista, lumpuista, luista, nahasta, tekonahasta, pergamentista, raakavuodista ja nahoista, jänneistä, side- ja purjelangasta, nuorasta ja köydestä sekä kumista ja muovista koostuvien leikkeiden, romun, jätteen, käytetyn materiaalin ja kierrätysmateriaalin luovutus ja tiettyjen niiden käsittelyyn liittyvien palvelujen suoritus;
- e) d alakohdassa tarkoitettujen materiaalien luovutus sen jälkeen, kun niitä on käsitelty puhdistamalla, kiillottamalla, lajittelemalla, leikkaamalla tai valamalla harkoiksi;
- f) perusmateriaalien työstämisestä syntyvän romun ja jätteen luovutus.”.